

Hvad ser du?

Disse linier er skrevet i ugen før vort sommerstævne i *Valby* og indeholder nogle af de tanker og overvejelser, jeg har gjort mig i den sidste tid.

Når man i min alder føler sig ledet til at gøre ende på noget, der siden 1951 har været en årlig begivenhed, og begynde noget nyt, da sker det ikke uden tvingende grunde, især ikke når de årlige stævner på *Nyborg Strand* har været velsignede og for mange årets højtid, som de har set frem til med glæde.

*

En kendt engelsk forkynder, som deltog i nogle af disse stævner, sagde engang for mere end fyre år til mig: »Hvorfor bygger du ikke et konferencecenter?

Jeg mindes endnu, at han sank noget i min agtelse, da han sagde dette. Han havde selv et konferencecenter og mente åbenbart, at det burde jeg også skabe – men jeg var øjeblikkelig klar over, at det var en rent menneskelig tanke.

Tænk, hvis jeg i dag havde siddet med et konferencecenter! Hvilken klods om benet!

Hvad skulle det være anvendt til i alle de uger, vi ikke selv afholdt noget stævne? Skulle vi håbe på, at andre ville leje det?

Det havde da ikke været muligt at foretage nogen ændring. Konferencecentret havde været en hindring for at spørge Gud om, hvad Han ville.

Bygninger af enhver art kan nemt blive en hindring for Guds vilje og virke.

*

Jeg måtte takke Gud for, at Han har bevareret os fra at fastlåse arbejdet til et bestemt sted.

Alligevel var det ikke så nemt at sige farvel til *Nyborg Strand*, hvor vi har tilbragt så mange sommerdage og erfaret Herrens nåde på så mange måder.

Det gode er imidlertid også i vandringen med Herren det bedste fjende, thi det gode er tilbøjelig til at mene, at det er godt nok. Vi har haft det dejligt på *Nyborg Strand*, hvorfor så holde op?

Bliver det lige så godt i *Valby*?

*

Ændringen fra *Nyborg Strand* til *Valby* er ikke et krampagtigt forsøg på »noget nyt«,

men er pålagt os af vore sjæles Hyrde og Tilsynsmand, som ser til, at vort åndelige liv ikke stagnerer.

*

Vi kan også beskrive vort egentlige behov således: Vi trænger til at lære vor Herre Jesus helt anderledes at kende.

Men det kan ikke ske på vore egne betingelser. Paulus *jagede* derefter. Det vil Guds Ånd hjælpe også os til.

Nu er de forhold, Paulus levede og virkede under, meget forskellige fra vore.

Han levede nærmest i konstant livsfare. Vi lever mere eller mindre trygt og bekvemt. Man kan altså sige, at de forhold, Paulus levede under, tvang ham til at kæmpe – tvang ham til at bede – derfor var de ham en hjælp.

Er vore forhold da en fare? Jeg bor selv et dejligt sted og takker dagligt Gud for hus og have og al den skønhed, der omgiver os. Og jeg tror ikke, vi sygeligt skal jage efter nød og fattigdom og forfølgelse, men jeg tror, vi skal være opmærksomme på, at den, hvem meget er betroet, skal der kræves meget af. Der er et ansvar forbundet med at have så gode kår.

Paulus siger, at man må være *indviet* i at have gode kår såvel som i at lide mangel – ellers formår man ikke at leve i gode kår uden at lide åndeligt tab og sakke bagud i løbet (se Fil. 4,12-13).

Denne indvielse må fornyes – ellers forvandler vor evangeliske kristendom sig så meget i retning af borgerlig pænhed, borgerlig tryghed og borgerlig venlighed, at saltet mister sin kraft.

Det er min ængstelse – ikke mindst for mit eget vedkommende, thi jeg har talt og skrevet til mange mennesker i mange år og har ikke overvældende lang tid tilbage, før jeg skal aflægge regnskab.

*

Vi bør »indtage mere af landet« – vi bør nå længere ud – vi bør vinde flere mennesker for Herren – på mange forskellige måder kan vort kald og, i forbindelse med det, vort dybeste behov beskrives.

Men vi når næppe flere mennesker på Guds måde, hvis ikke vi er rede til at *gå en vej, kød og blod aldrig ville have valgt*.

Vor Herre Jesus gik ikke uden om *Samaria*, men igennem, blot for at vinde en stakkels samaritansk kvinde – og gen-

nem hende vinde mange flere.

Han *måtte* gå den vej, står der i Johs. 4,4 – og det betyder, at Gud førte ham den vej, som andre ellers undveg!

Guds visdom ser ofte ud som dårskab i menneskelige tankers bedømmelse – og Guds kraft ser ud som svaghed.

*

Hvedekornet, der faldt i jorden og døde, er sandelig nået vidt ud – og har nået mange mennesker! Men hvem forstod det?

Og Han siger, at *Han er vejen!*

Kan det tænkes, at der var et dejligt stævne, der måtte falde i jorden og dø?

Kan det tænkes, at der tillige er nogle møder af den ene og den anden art, der kun bærer frugt, hvis de dør – altså holder op – trods alle indvendinger og protester?

*

Disse og lignende overvejelser har optaget mig i den senere tid. Lige så lidt som Herren kunne gå korsets vej uden protester fra sine egne side, lige så lidt kan vi vælge en tilsvarende vej uden protester.

Det er snarere sådan, at hvad der vinder almindeligt bifald, bør gøre os betænkelige!

Protester og modsigelse er et udtryk for den kærlighed, som vil os det allerbedste i *menneskelig* henseende, men som kan hindre os i det »allerbedste« efter *Guds* tanker.

Men når vi ved Guds nåde er kommet igennem de snævre passager på livets vej, er vi kommet hinanden endnu nærmere – på Guds måde!

*

Jeg tror og er i troen forvisset om, at stævnet i *Valby* er en nødvendighed, hvis vi skal »komme videre« i løbet.

Der er ingen sikkerhed forbundet med dette stævne, således som der var i *Nyborg*. Der er heller ikke forbundet nogen anden tiltrækningskraft end Åndens.

Det er mit håb, at Herren under dagene i *Valby* får hjulpet os alle videre fremad.

*

En folkekirkepræst i *Marstal* på *Ærø* har sagt sin stilling op, fordi folkekirken nu er rede til at velsigne homoseksuelle parforhold. Han har fået ansættelse som lærer på

en skole i Vest-Jylland.

Han har adlydt sin samvittighed, der har lyttet til Guds ord. Han har taget et skridt, der har kostet ham ikke så lidt. Mon ikke mange har forsøgt at overtale ham til at forblive – og mon ikke mange har fremført »gode« grunde dertil – »vi kan ikke undvære din forkyndelse« – »du behøver jo ikke selv at velsigne homoseksuelle« – »hvis alle de bedste forlader folkekirken, hvad så?« – »tænk på alle de andre præster, der tænker som du og dog bliver i folkekirken!« – »nu får du en meget mindre virkekreds« o.s.v.

Men alle »gode«, kærlige og vel mente overtalelsesforsøg prellede af på denne mand, der nu er præst mere end før, skønt han ikke længer er officiel præst – og som nu har forkyndt sandheden mere overbevise end før, fordi han har handlet – og som nu har nået flere mennesker end før, fordi han ofrede præstebolig og præstehygge i det idylliske *Marstal* på den yndige ø, *Ærø*, fremfor at sidde tilbage i kompromissets lunkenhed med en halvdårlig samvittighed.

*

En anden præst sidder og venter på, om *Landsretten* vil fradømme ham præstekjole og – krave, fordi han ikke vil døbe spæde børn i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, men *til* dette navn.

*

I *Norge* har de en præst, *Børre Knudsen*, som har ofret alt for at bekæmpe adgangen til fosterdrab. Han er i sin nidkærhed måske gået for vidt i anvendelsen af drastiske midler, men han har adlydt sin samvittighed – og han har ikke skyet noget offer for at forkynde sandheden om det liv, der begynder i undfangelsen og derefter er ukrænkeligt. Han er ved Højesteret i realiteten fradømt sit embede.

*

Der tales i evangeliske kredse meget om *bibeltroskab*. Måske burde vi tale mindre derom.

Bibeltroskab er lydighed – og lydighed er handling – og handling i lydighed er efterfølgelse af Herren – og efterfølgelse – hvor leder den hen?

Til jordisk sikkerhed – til bifald fra flertallet – til succes og anerkendelse – til gode dage – eller til noget ganske andet, der i Helligåndens forstand er noget langt »herligere«?

*

I mit lange liv har der været adskillige kriser, og det åndelige fællesskab, der blev bygget op ved forkyndelsen, blev gang på gang rystet. Medens det stod på, var det ikke så behageligt – men når jeg ser tilbage på de forskellige kriser, har de alle været nødvendige – i hvert fald for mit vedkommende.

I 1990, da vi gennemlevede en sådan krise, blev Herrens ord til *Baruk*, profetens tjener, levende for adskillige af os: »Så siger HERREN: Se, hvad Jeg har bygget, nedbryder jeg; hvad Jeg har plantet, rykker Jeg op; det gælder al jorden – og du søger store ting for dig selv! Gør det ikke!« (Jer 45,4-5).

Det er i dybeste forstand nåde, hvis man får lov til at erfare, hvad HERREN gør – også når Han nedbryder og oprykker!

Men ingen af os er vist sådan uden videre indstillet på, at HERREN gør dette – det er vist ikke en selvfølge.

Bønnen: »Ske ikke min vilje, men din!« er nem at citere – men kan være den sværeste af alle bønner at bede.

*

Jeg har også i mit lange liv erfaret, at Guds børn nemt påvirker hinanden i den forkerte retning.

Hvis man er for hurtig til at tale, kan det ikke undgås. Hvis man glemmer, at man skal dømmes efter sine ord, kan det heller ikke undgås. Hvis man lægger pres på andre og i modsætning til apostelen benytter overtalende ord, da leder man vild.

Det er næsten altid et udslag af, at man søger noget for sig selv – tilhængere, fremgang, tilfredsstillelse eller hvad det nu er.

Det er et udslag af, at man elsker sig selv højere end Herren – og i sin »tjeneste« søger sit eget!

*

Det er gentagne gange sagt i disse spalter, at kaldet til *omvendelse* oftest er rettet til *Guds børn*.

Men i mit lange liv har jeg bemærket med undren og med bedrøvelse, at mangfoldige aldrig får det gjort. De fortsætter, som de nu er, og bliver mindre og mindre lydhøre for Herrens tale, skønt, de er med til møder i mængdevis.

Og når min tanke går til de mange, jeg kender, må jeg altid spørge: »Og hvad med mig selv?«

Jeg er jo forkynder og står under des strengere dom.

*

Det sande kristenliv består ikke i at have sit på det tørre hverken i åndelig eller materiel henseende. Det kan bedre sammenlignes med at være ude på en synkende båd i uvejr – men med Herren om bord!

En sådan tilværelse ønsker ingen af os af sig selv – men når Herren i sin nåde skænker os den, da lærer vi Ham at kende i Hans overvættets barmhjertighed, herlighed og kraft – bliver grundfæstet i troen og begynder at finde behag i en sådan magtesløshed, hvor man ikke har tilværelsen under kontrol, ikke kan planlægge i overensstemmelse med almindelig »sund« (d.v.s. vantro) fornuft, men er ganske afhængig af Herren hver dag.

*

Evangeliet skænker os højere mål end de jordiske og dertil glæde i at efterjage dem på bekostning af de jordiske, om det er Guds gode vilje.

Da vi flyttede sommerstævnet fra *Nyborg Strands* herligheder til *Valby Medborgerhus*' mangel derpå, var det for bedre at fremhæve evangeliets høje mål med os benådede.

Iblandt os er der adskillige hårdt prøvede – adskillige, der snarere tynges af den letkøbte glæde end opløftes – adskillige, der bærer tunge byrder.

Der er også mange åndeligt hjemløse. De kan ikke finde føde for deres sjæle i de lokale forsamlinger, hvor tidsånden hersker med alt, hvad den fører med sig.

Vort dybe åndelige behov kan bedst fremhæves og bedst forkyndes, hvor de ydre forhold minder os om, at hernede har vi ikke vort blivende sted – vi hører ikke hjemme hernede – vi er fremmede og udlændinge – vort borgerskab er i Himlen!

*

Når dette læses, er stævnet i Valby for længst forbi. Vi har formentlig været flere end elleve, som Herren sluttede med – men tænk, hvad de elleve »udrettede«!

Har Herren *fornyet* os, som Han ville, da har stævnet haft og vil fremdeles få velsignede virkninger rundt omkring – ja, vidt omkring – noget, som vi imidlertid ikke skal holde regnskab med.

*

Vi kan bevare *læren* om sandheden, selv om vort åndelige liv stagnerer. Det er den fare, Guds børn står i overalt.

Men vi kan ikke »bevare« *Ham, der er Sandheden*, uden at vi følger Ham.

Men at følge Ham er at leve i en *uafbrudt fornyelse* af det indvortes menneske,

altså af det åndelige liv, det virkelige kristenliv.

Det koster ikke noget videre at bevare læren. Det kan vi endda gøre i en forkert ånd, så den måde, vi forsvarer den rette lære på, bedrøver Ham, der er Sandheden, og driver oprigtige mennesker bort.

At følge Ham, der er Sandheden, er undertiden at måtte sige farvel til noget, som var os kært – ja, endog undertiden til nogle, som var os kære.

Sandheden som en bibelsk lære har vi måske greb om – men det er ikke ensbetydende med, at vi er *grebet af Kristus*.

Det er betragtninger af dette indhold,

der har fremkaldt en vis ængstelse i mig – først for mit eget livs og mit kalds vedkommende – så for mine venners – og så for kristenhedens som sådan.

Det er også med sådanne overvejelser, jeg går det kommende efterår i møde.

Men denne ængstelse har underligt nok *uddybet tilliden til HAM*, der har begyndt sit gode værk i os for at fuldende det. »Trofast er Han, der *kalder* jer (bemærk nutidsformen!), Han vil også gøre det« (1. Tess. 5,24).

Og i næste vers: »Brødre! bed for os!«

*

Vor brudgom ej længe nu borte
vil blive,
åh køber dog olie, triner på vagt!
Lad os dog vor kristendom lunkent
ej drive,
men våge og bede, som Jesus har sagt!
Stå bundne om lænder
med stave i hænder
som de, der fra verden hver time
vil træde
og haste til hjemmet med
evigheds glæde!